12 Οκτωβρίου 2014

Το φωτογραφικό ταξίδι του Στράτου Καλαφάτη στο Άγιο Όρος

/ Γενικά Θέματα

Φωτογραφία του Στράτου Καλαφάτη από την έκθεση στη Βίλα Καπαντζή, στο ΜΙΕΤ Θεσσαλονίκης.

Είδα το Αγιον Ορος σε γυάλινες πλάκες και φωτογραφικά άλμπουμ της Αγιορείτικης Φωτοθήκης. Τον αυτοχρωμικό Αθω των αρχών του 20ού αιώνα των Στεφάν Πασέ, Λουί Φερνάν Κιβίλ και Φρεντ Μπουασονά, φωτογραφικά οδοιπορικά του Αγγελου Σεραϊδάρη (1935), του Σωκράτη Ιορδανίδη (1947), του Δημήτρη Χαρισιάδη (1947), του Σπύρου Μελετζή 1950), αναρίθμητες λήψεις μακρινές και κοντινές από την εφεύρεση της φωτογραφίας ώς τις μέρες μας, αλλά το εικονογραφημένο ταξίδι του Στράτου Καλαφάτη με πήγε κατευθείαν στην καρδιά και στην ψυχή της μνημειακής ζώσας μοναστικής πολιτείας.

Οι εικόνες του στους δύο ορόφους της Βίλας Καπαντζή, στο ΜΙΕΤ Θεσσαλονίκης, χωρίς χρονολογική και θεματική ακολουθία, επιλεγμένες από τις 1.500 φωτογραφίες μιας αποστολής, συναισθηματικής και ιερής, με ταξίδεψαν νοερά στον αθέατο για τα γυναικεία βλέμματα τόπο. Εκεί όπου ο Στράτος Καλαφάτης σε 25 ταξίδια φωτογράφισε με ευαισθησία και συνείδηση τα εδώ και τα επέκεινα, στους ημερονύχτιους ρυθμούς του ιδιοτυπικού μοναστικού μοναχικού βίου.

Ακολουθώντας το άχρονο φωτογραφικό ημερολόγιο της έκθεσης, διήλθα μυστικά μονοπάτια που οδηγούν στα κοινόβια μοναστήρια, σε σκήτες, σε κελιά, σε σπηλιές, σε καλύβια και μικρά ησυχαστήρια, σε πραγματικούς ερημίτες, σε ανθρώπους εν ασκητεία. «Μπήκα» σε μαγειρεία, κουζίνες κελιών, σε τράπεζες της κοινόβιας καθημερινότητας: ψάρια σε πανηγυρικό ταβά, καθαρισμένα πασχαλινά αυγά – εικόνες που επιδιώκουν «την ψίχα, την αύρα, το κρυμμένο μέσα στο κέλυφος του προφανούς, τα ίχνη των απόντων, τη λανθάνουσα ουσία. Το αθέατο», όπως γράφει στον κατάλογο ο Νίκος Ξυδάκης.

Καμία φωτογραφία δεν προσπερνάς. Σε μαγνητίζουν το άδολο βλέμμα παιδιών, μαθητών της Αθωνιάδας Σχολής. Γέροντες κελιών, μοναχοί και δόκιμοι, κοσμικοί και προσκυνητές. Ο Αφρικανός μοναχός Αθανάσιος της Μεγίστης Λαύρας με μια φέτα καρπούζι, ο πρώτος και μοναδικός Κινέζος μοναχός σιμωνοπετρίτης Ησαΐας, οι σερδάρηδες στις Καρυές, ο εργάτης στη σκήτη της Αγίας Αννας, πορτρέτα μοναχών. Ενδιάμεσα, σταυροί φωτισμένοι στο σκοτάδι, το Οροσ σε νύχτες με πανσέληνο, στο ξημέρωμα, απόκοσμα τοπία ενσταλαγμένα από ουράνια χρώματα. Η Εσφιγμένου, η Σιμωνόπετρα ίπτανται σε εικόνες ονειρικές, ιμπρεσιονιστικές. Το κονάκι της Μονής Ζωγράφου στις Καρυές, το κελί Αγίου Ιωάννου Θεολόγου, η Μονή Χιλανδαρίου ξεπροβάλλουν στο φως της εσπέρας σαν «επιλύχνιος ευχαριστία».

ΓΙΩΤΑ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

Πηγή: kathimerini.gr